

en van hartszwakte. De verschijnselen van coma, pupilvernauwing, verlies der reflexen, longoedeem, cyanose, zijn kenmerkend voor de veronalvergiftiging. Slechts enkele kristalletjes veronal konden na den dood uit de hersenen worden verkregen; in de ingewanden werd het niet gevonden. Dit behoeft niet te verwonderen. De tijd, die verloopt tusschen het innemen van veronal en den dood is zóó lang, dat het vergif dan reeds grootendeels uit het lichaam is verwijderd.

Als tegengif zou nevens de toepassing van excitantia, kunstmatige ademhaling en maagspoeling misschien atropine dienst kunnen doen.

Merkwaardigerwijze hield de vader van het kind zich overtuigd, dat alleen de maagspoeling, door den arts verricht, den dood had veroorzaakt!

PINKHOF.

OVERZICHT VAN WEEKBLADEN.

Berliner klinische Wochenschrift 1914, No. 39.

A. LOEWY. *Zur Frage nach dem Effekt der manuellen künstlichen Atmung beim Menschen.* — LILJESTRAND, WOLLIN en NILSSEN vonden, dat bij de kunstmatige ademhaling de proefpersoon onwillekeurig medeademt. Bij personen in apnoe verrichte proeven vonden zij slechts een ademhalingsvolumen van 170—190 cM³ per ademhaling. De getallen van LOEWY en MEYER, eveneens met de methode van SILVESTER verkregen, waren 10—15 malen grooter. Zij herhaalden op eigen lichaam de proeven, waarbij zij op eigen ademhaling acht gaven, anderdeels werkten zij actief de in- en uitademingsbewegingen tegen; veel grooter volumina werden gevonden. LILJESTRAND c. s. vonden ook bij lijken grooter getallen. LOEWY's proeven met inhabitatoestellen vielen in den zin zijner vorige proeven uit. Het blijkt, dat proeven onder apnoe der proefpersonen uiterst ongeschikt zijn. DITTLER vond reeds, en LOEWY kon dit bevestigen, dat bij dieren in apnoe verhoogde tonus bestaat van de ademhalingspijeren, blijkende uit hooge actiestroomen. Bij menschen in apnoe vond LOEWY met doorlichting laagstand van het middenrif en meestal inademingsstand der overige ademhalingspijeren met uitzetting van de borstkas in vergelijking van den uitademingsstand van niet apnoeischen. Hij berekent, dat 170—190 cM³ lucht volstrekt onvoldoende zijn om het leven te onderhouden, wat niet strookt met de uitkomsten van de methode van SILVESTER.

ED. MELCHIOR. *Ueber den Sogenannten arterio-mesenterialen Duodenalverschluss (Atonia gastro-duodenalis acuta).* (Schluss). — Wordt uitvoerig gerefereerd.

E. FULD. *Die Behandlung der Colitis gravis mittels Spülungen von der Appendicostomie aus.* — In Duitschland is de appendicostomie voor de behandeling van ernstige aandoeningen van den dikken darm nog nauwelijks bekend. Zij heeft in Amerika in navolging van WEIR goede uitkomsten gegeven, ook bij dysenterie. Aangewezen is zij bij colitis gravis (BOAS en ROSENHEIM) met haar bloedig-etterige afscheiding en haar groote gevaren. De appendix, door een troicart-wonde in den buikwand gehecht, wordt geopend en gebezigd voor zuiverende en genezende uitspoelingen. De fistel is een ventiel-fistel. Twee gevallen van colitis gravis worden beschreven, die rectoscopisch waren vastgesteld en aan alle behandeling weerstand boden; sterke achteruitgang van den algemeenen toestand. Als vloeistof voor de inspuitingen werd gebruikt een één op duizend oplossing van *beniform*, een mengsel

van kopersaccharaat en natriumcitraat. De uitkomsten der langdurige behandeling met dagelijksche spoelingen was in beide gevallen genezing. De behandeling moet zeer lang worden voortgezet; zij is onschuldig, vooral in vergelijking van de groote, chirurgische operaties, die bij zulke toestanden zijn ondernomen.

BRETTNER. *Der Kriegssanitätsdienst in Berlin.*

ERNST JEGER. *Der gegenwärtige Stand der Blutgefässchirurgie. Sammelreferat. (Schluss).*

Deutsche medizinische Wochenschrift 1914, No. 40.

RÜBNER. *Die Volksernährung im Kriege.* — Een zeer lezenswaardig artikel, waaruit blijkt, dat de voedselvoorraden en productie in Duitschland zoodanig zijn, dat daardoor de volksvoeding zonder eenigen belangrijken invoer nagenoeg verzekerd is. Behartigingswaardige wenken, ook elders wellicht toepasselijk, worden gegeven, die ertoe kunnen medehelpen om den voedselnood, zoo noodig, te voorkomen. Deze betreffen in de eerste plaats de weelderige vleeschvoeding, die in Duitschland 53 kilo per hoofd per jaar bedraagt, terwijl zij in Engeland 47 kilo groot is, verder het verbruik van tarwe als fijn meel, ten nadeele van rogge, het overmatig gebruik van boter en vet, enz.

VINZENZ CZERNY. *Einleitung in die Kriegschirurgie.*

LEXER. *Die Grundlagen der heutigen Kriegschirurgie.*

GROBER. *Zur Klinik der Bazillenruhr.* — Aan de hand van waarnemingen in een lazareth in Lotharingen, waarin 400 gevallen van dysenterie met 19 sterfgevallen voorkwamen, schildert GROBER het klinisch verloop der ziekte. Belangrijk nieuws valt daarbij niet te vermelden. Zeer vaak kan bacteriologisch de diagnose niet worden gesteld. Het blijkt, welk prognostisch belang de toestand van pols en hart heeft. Eiwit met cylinders worden dikwijls in de urine waargenomen; in 2 gevallen purpura der huid. Van het serum van GAUS zag GROBER goede uitkomsten, zoodat het in het begin der ziekte reeds wordt aanbevolen. Van bolus alba werd geen nut gezien. Tegen de tenesmi suppositoria met opium en belladonna. GROBER, die tot nu toe voedde met slijmsoepen, chocolade en lichten rooden wijn, is van plan meer calorieën leverende voeding toe te passen.

A. BLASCHKO. *Die Bekämpfung der Geschlechtskrankheiten im Kriege.*

HOFFMANN. *Einiges über das Marine-Sanitätswesen.*

SCHUSTER. *Aus der Organisation des Sanitätsdienstes im Kriege. (Fortsetzung aus n°. 39).*

MAMLOCK. *Kriegsärztliche Abende in Berlin. Veranstaltet vom Zentralkomitee für das ärztliche Fortbildungswesen in Preussen.*

H. LIEPMANN. *Psychiatrie aus dem Russisch-Japanischen Feldzuge.*

ERNST OBERNDÖRFFER. *Aerztliche Feldpostbriefe. (Fortsetzung aus n°. 39).*

Kleine Mitteilungen.

The Lancet No. 4753, 3 October 1914.

RICHARD WARREN. *A clinical lecture on the application of suturing to the vascular system, including one case of suture of a wound of the heart and two of wounds of arteries.*

JAMES WALTER MC LEOD. *On the value of antistreptococcal sera.* — MAC LEOD verrichtte eenige proeven op konijnen, die er niet toe bijdragen om het vertrouwen op het antistreptococcal-serum weder op te wekken. Het gelukte hem een streptococcus van een zieken mensch op konijnen tot hooge virulentie door te kweken, maar het door middel van de aldus verkregen cultuur bij paarden verkregen serum vertoonde slechts zeer geringe werking, die niet die van de bekende anti-sera en die van gewoon

paardenserum overtrof. Hij levert een overzicht over de literatuur, die weinig gunstig voor het antiserum is. De lichte gevallen genezen van zelf, de meer ernstige gedeeltelijk, nadat zich in het bloed antistoffen hebben gevormd, of gaan bij gebrek hiervan in den dood over. In de zeer ernstige gevallen zijn de leucocyten verlamd en vormen zich dan opsoninen. In de middengroep is misschien eenig nut van het goedkope paardenserum te verwachten, niet van het antistreptococcenserum, dat in het gunstigste geval in buitengewoon groote (en kostbare) hoeveelheden zou moeten worden beproefd. Het is te hopen, dat men een kunstmatig tegengif tegen de vergiften der streptococcen zal vinden.

R. H. ELLIOT. *The operation of sclero-corneal trephining, considered in relation to the principles which should guide an operator in the performance of a sclerectomy.*

KENNETH GOADBY. *Electrolytic prevention of lead poisoning.* — SIR THOMAS OLIVER heeft ter voorkoming en behandeling van bloedvergiftiging electrolytische baden voorgeschreven, waarbij de onderbenen in zoutoplossing aan de anode, de onderarmen in zoutoplossing aan de kathode kwamen en de elektroden uit aluminium bestonden. De schrijver heeft katten en honden intramusculair en intraveneus met loodzouten behandeld en hun daarna aan deze electrolyse onderworpen, waarbij vooral op het ontbreken van ijzer (en lood) in de elektroden werd gelet, waarvoor platina werd gebezigd. Na lang doorleiden van een stroom van minstens 50 MA werd geen spoor lood bij de proeven op het platina gevonden. De lever der vergiftigde dieren werd in brijvorm aan electrolyse onderworpen, maar leverde, hoewel zij veel lood bevatte, geen neerslag op de electrode; het lood aan het eiwit gebonden, komt niet tot dissociatie; eerst na vernietiging van de organische componenten werd het lood neergeslagen. Dezelfde uitkomsten werden met een albumine-oplossing met lood bereikt. Het zijn de inwendige organen, die het lood bevatten en wel in organische verbinding. De methode zou dus bij loodvergiftiging geen zin hebben. De loodarbeider heeft aan handen en armen slechts dissocierend lood van het materiaal, waarmee hij werkt.

W. H. F. OXLEY. *Electrolytic treatment of lead poisoning.* — OXLEY komt tot geheel dezelfde besluiten als GOADBY. Ook hij kan na het elektrische bad van zijn lijdens aan loodvergiftiging geen spoor lood op de elektroden of in de zoutoplossing vinden. Ook in de urine, die te voren geen lood bevatte, trad na het bad geen lood op bij electrolytisch onderzoek. De tandvleeschrand vertoonde geen verandering onder de badkuur. Proeven op konijnen, verricht op dergelijke wijze als die van GOADBY, bleven negatief. Hij wijst op de onwaarschijnlijkheid van de electrolytische uitscheiding van het lood door de huid, gegeven de uiterst geringe verhouding van de lood-ionen ten opzichte van de andere ionen, verondersteld nog, dat dissociatie van loodverbindingen plaats vindt en verder gegeven, de uiterst langzame verplaatsing der ionen door de huid.

J. A. WIJNHOF.

Münchener medizinische Wochenschrift 1914, No. 39.

HOLZKNECHT und LIPPMAN. *Vereinfachung der klinischen Duodenalschlauchuntersuchung.* — Het groote bezwaar tegen het gebruik van de duodenumsonde is, dat men verscheidene uren wachten moet, voordat het uiteinde in den twaalfvingerigen darm ligt. Schrijvers hebben nu voor het Röntgenscherm nagegaan, welke kracht de olijf naar het duodenum beweegt en waargenomen, dat dit in hoofdzaak de zwaartekracht is. Door den patiënt bij het inbrengen van de sonde verschillende houdingen te laten aannemen, bleek het nu mogelijk de sonde aldus te geleiden, dat zij reeds in 17—25 minuten in het genu inferius duodeni ligt. Zij brengen bij nuchtere maag de sonde in zittende houding in tot 45 cM.; de patiënt houdt haar nu met de lippen vast, beklimt vooroverbuigend de onderzoektafel en legt zich op de rechter

zijde met verhoogd bovenlijf. Nu schuiven zij de sonde in tot 70 cM., aspireeren het secreet en onderzoeken, of het maagsap is. Zij laten dan den patiënt 5 minuten liggen met afgeklemd sonde, leggen hem daarna op den rug met verhoogd bekken, schuiven na 5 minuten de sonde verder tot 80 cM., laten hem weer 5 minuten liggen en aspireeren. In 97 pCt. der gevallen verkregen zij nu alcalisch of neutraal secreet uit het duodenum. De methode is voor de verschillende maagvormen dezelfde. Schrijvers gebruiken de sonde van GROSS of een door hen zelf aangegeven wijziging van deze.

N. BLUMENTHAL und E. FRÄNKEL. *Untersuchungen mit der Meistagminreaktion* (ASCOLI und IZAR). — Daar de reactie bij normale, niet-menstrueerende vrouwen steeds negatief en bij zwangere in 96.8 pCt. der gevallen positief uitviel, achten de schrijvers haar wel van belang voor de herkenning van zwangerschap. Voor de kankerdiagnose is dit in mindere mate het geval, bij tuberculose reageerde 47.9 pCt. positief, bij zekeren kanker 74.5 pCt. en 11.3 pCt. zwak positief. Bij kanker heeft de localisatie invloed op den uitslag: kanker van maag en darmkanaal reageerde slechts in 7.5 pCt. der gevallen negatief, hierbij kan dus de reactie betekenis hebben voor de onderscheiding van andere maagziekten, haemorrhoiden enz.. Schrijvers gebruiken als antigeen een mengsel van linol- en ricinolzuur. Wat de theorie der reactie betreft, zijn zij van oordeel, dat ook in de alcoholische gezweluittrekels in hoofdzaak de vetzuren de antigene eigenschappen bezitten; de reactie is niet specifiek, daar allerlei vetzuren als antigeen te gebruiken zijn. De vetzuren schijnen verandering te brengen in den physischen toestand der colloïden; ook de wijziging, die bijv. verwarmen, verdunnen, schudden van het serum in het druppeltal brengen, schijnt door denzelfden invloed op de colloïden verklaard te moeten worden.

R. ISENSCHMID und W. SCHEMENSKY. *Ueber die Bedeutung der von DOEHLE beschriebenen Leukozyteneinschlüsse für die Scharlachdiagnose*. — Schrijvers vonden deze lichaampjes in de eerste dagen van roodvonk regelmatig: ontbreken pleit dan dus tegen deze ziekte. Ook vonden zij ze regelmatig bij croupeuse pneumonie. Bij 16 gevallen van diphtherie waren zij slechts eens in die hoeveelheid aanwezig, zooals men dat bij roodvonk aantreft, bij 6 waren zij in geringer aantal te vinden: een groot aantal lichaampjes van DOEHLE maakt dus diphtherie onwaarschijnlijk. Bij rubeola ontbreken zij geheel, ook vonden schrijvers ze niet in 6 gevallen van mazelen, slechts in 2 van 13 gevallen van angina lacunaris waren zij in geringen getale te vinden. Schrijvers houden de lichaampjes niet voor spiröchaeten, doch voor verdichtingen in het protoplasma der leucocyten, veroorzaakt door bacterievergiften; zij meenen bij roodvonk bepaalde vormen gevonden te hebben, o. a. peervormige met langen staart, welke bij andere ziekten zeer zelden te vinden waren.

H. BEUMER. *Zur Bewertung des Thymus- und Lymphdrüsenabbaus bei ABDERHALDENS Dialysierverfahren*. — Ontleding van thymus, welke men bij allerlei toestanden zeer dikwijls aantreft, wijst niet op dysfunctie van dit orgaan. Dit komt, omdat de thymuslymphocyten, die onmiddellijk uit het bloed afkomstig zijn, niet uit het orgaan weg te wasschen zijn. Hetzelfde geldt voor de ontleding van lymphklieren. Alleen indien met thymus positieve en met lymphklier negatieve reactie verkregen wordt, mag men een specifieke ontleding van thymusweefsel aannemen.

W. AMMENHÄUSER. *Untersuchungen mit dem ABDERHALDENSchen Dialysierverfahren bei Lungentuberculose*. — AMMENHÄUSER onderzocht 60 personen en gebruikte als antigeen normale long, placenta, tuberculeuse klieren en filtraat van tuberculeus sputum. Dit laatste bevat tuberkelbacilleneiwit. Hij vond bij longtuberculose regelmatig specifieke ontleding van long en tuberkelbacilleneiwit, bij niet-specifieken longcatarrh alleen van long, bij tuberculeuse klierafwijkingen steeds van tuberculeuse klieren. Bij zeer gevorderde gevallen van longtuberculose met ongunstige prognose kunnen de fermenten, die long en tuberkelbacilleneiwit ontleden, verdwijnen. Bij

normale personen werden deze fermenten niet gevonden. Voor de vroege diagnose van longafwijkingen bleek de reactie van ABDERHALDEN van groot gewicht te zijn.

L. K. WOLFF. *Ein neues Mittel zur Behandlung der Diplobazillenkonjunktivitis.* — Zie dit Tijdschrift 1914, II, bldz. 434.

Feldärztliche Beilage der Münchener medizinische Wochenschrift, No. 8.

HEINE. *Ueber Augenverletzungen.* — Niet kort samen te vatten.

K. SÜPFLE. *Grotan und Festalkol zur Händedesinfektion.* — Beide zijn ontsmettingsmiddelen in vasten vorm, dus geschikt voor gebruik te velde. Grotan, een samengestelde p-chloor-m-kresolverbinding, is in den handel in tabletten van één gram en wordt voor de handen in 0.4 pCt. oplossing gebruikt. Het werkt in deze oplossing sterker ontsmettend dan 1 duizendste sublimateoplossing, is ongiftig, prikkelt niet, is reukeloos en tast instrumenten niet aan. De handen moeten er minstens 5 minuten mee worden geborsteld. Festalkol is een vaste alcohol-zeppasta, welke 80 pCt. alcohol bevat. Men moet na wasschen met water en zeep op de vochtige handen en armen 3 stukjes fijnwrijven, waarvoor 4—6 minuten noodig zijn. Dit schijnt voor de ontsmetting der handen reeds voldoende te zijn; daar men echter onder de nagels niet borstelt, beveelt SÜPFLE aan hierna toch nog een ontsmettende wassing toe te passen. Het beste geschikt hiervoor acht hij grotan. Vóór de grotanwassching moet het festalkol eerst met steriel water afgespoeld worden of men wassche in een groote hoeveelheid grotanoplossing, daar zeep de werkzaamheid van grotan vermindert. Beide middelen worden tijdens den oorlog tegen verlaagd tarief geleverd.

W. STRAUB. *Sparsam mit Ueberseedrogen!* — STRAUB geeft een lange lijst van middelen, aan welke in Duitschland tijdens den oorlog gebrek kan komen, met bijvoeging van de middelen, door welke zij vervangen kunnen worden en van de synthetisch bereide praeparaten. Men zij in het bijzonder zuinig met perubalsem, morphine en alle opiumalkaloïden en -praeparaten.

F. ROSENTHAL. *Zur Seuchenprophylaxe.* — ROSENTHAL beveelt als persoonlijke voorzichtigheidsmaatregelen aan het gebruik van ongekookte dranken (behalve wijn, bier en natuurlijk mineraalwater) te vermijden of in geval van nood er een zuur aan toe te voegen: 20 druppels phosphorzuur of een mespunt citroenzuur op een 1/2 liter. Voorts vermijde men voorbeschikkende momenten, bijv. lichamelijke excessen, gebruik van rauw fruit, en wassche men vóór elken maaltijd de handen goed met zeep. De staat zorge voor opneming van elken aan profuse diarrhoe lijdenden soldaat in een hospitaal, controleere de selterswaterfabrieken (verbod van gebruik van ongekookt of ongedestilleerd water), beperke den verkoop van sterken drank en verbiede het gebruik van ongekookt water, limonade en ijs in koffiehuzen en op straat binnen bepaalde gevaarlijke zonen.

R. PÜRCKHAUER. *Ein improvisierbarer Gipstisch.* — Afgebeeld.

F. BRUCK. *Der Wert des FELDBAUSCH-ROTHSchen Nasenöffners im Kriege beim Ansaugen der Nasenflügel.* — Gewoonlijk wordt dit toestelletje, daar het van buiten zichtbaar is, alleen 's nachts gedragen. Te velde komt dit er minder op aan en kan dus de soldaat, die lijdt aan dichtzuigen der neusvleugels, het dag en nacht gebruiken.

LINKENHELD. *Ein Wort zugunsten der Behandlung des Operationsfeldes durch Firnisse.* — LINKENHELD bestrijkt eerst de huid met jodiumtinctuur en brengt daarover de kleefstof aan. Hij gebruikt die van HEUSNER: aether. sulf. en colophon. ana 50, terebinth. venet. 1. Hierop wordt de verbandstof gekleefd. P. SMIT.

The Journal of the American Medical Association. Vol. LXIII. No. 10.

E. GUSTAV ZINKE. *A few points of practical importance in obstetrics, gynaecology and abdominal surgery.* — De schrijver vermeldt de chirurgische ingrijpende

behandeling van chronische obstipatie volgens LANE zonder een eigen meening te geven; de operatie-wijze van CRILE met zijn „anoci-association”, waaromtrent de meeningen nog al verdeelt schijnen te zijn ook bij de Amerikaansche chirurgen; de toepassing van Röntgen-bestraling bij myomen, die de schrijver alleen bewaard wil zien voor inoperabele gevallen; de behandeling met radium, die naar zijn meening toch eerst na die met het mes komt; de behandeling volgens PERCY van inoperabelen kanker van de baarmoeder (behandeling door kaustiek), waarvan hij gunstig gevolg zag; de schrijver neemt in zake van verschillende verloskundige vraagpunten in het algemeen een conservatief standpunt in, doch wil bij placenta praevia hysterotomie zien aangewend, als de bloeding niet beheerscht kan worden; ten slotte verzet hij zich ten sterkste tegen de keizersnede bij eclampsie. In de allergunstigste statistieken van de voorstanders is de sterfte niet lager dan die bij conservatieve behandeling.

LAFAGETTE B. MENDEL. *Newer points of view regarding the part played by different food substances in nutrition.* — MENDEL bespreekt in de eerste plaats de wijze, waarop proteïne in het lichaam gebruikt wordt, waarbij hij melding maakt van zijn onderzoekingen op witte ratten met OSBORNE verricht over de waarde van proteïnen van verschillende herkomst. Het bleek, dat de proteïnen uit melk, het edestine uit hennep-zaad en albumine de stikstofbehoefte van het lichaam ook van het groeiende dier konden dekken. Met gliadine (uit tarwe) kan weliswaar het volwassen dier toe, doch jongere dieren namen niet meer in gewicht toe, tenzij het amino-zuur lysine werd toegevoegd. In gliadine bleek lysine te ontbreken. Zoo is het niet mogelijk om uit zeïne (uit mais) lysine, tryptophaan of glyocol te verkrijgen, terwijl bij de voedingsproeven bleek, dat ook een overvloedige toediening van zeïne niet in staat is om het organisme te onderhouden. Het vraagstuk van de proteïne-stofwisseling is aldus teruggebracht tot een van amino-zuren. Het doet er voor het lichaam niet toe, in welken vorm zij worden aangeboden, afkomstig van vleesch, eieren of planten. Voorts wordt vermeld de beteekenis van amino-zuren voor bacteriën. De „ptomainen” blijken voor een groot deel afkomstig te zijn van verschillende amino-zuren, als die door bacteriën ontleed worden. Putrescine, cadaverine, tyramine, histamine ontstaan uit de amino-zuren arginine, lysine, tyrosine, histidine, indol en skatol komen voort uit de tryptophaan-groep; phenol en cresol uit tyrosine. Om het ontstaan van die vaak minder gewenschte stoffen tegen te gaan behoeft men slechts proteïnen te geven, waarin de bepaalde amino-groepen weinig of niet voorkomen. Verder wijst schrijver op de beteekenis van de purine-groep voor het ontstaan van acidum uricum, en de mogelijkheid om door diëet, beter dan door rechtstreeksche toediening van alkali acidose te bestrijden. Met betrekking tot de stofwisseling van de vetten wijst hij op het belang van het aanwezig zijn van bepaalde lipoiden, bijv. clolesterol, in het voedsel, vooral in den groeitijd. De nadere studie hieromtrent kan bijv. verklaren de bij ervaring gunstige werking van levertraan. Ten slotte bespreekt hij kort de beteekenis van de vitaminen.

OTTO FOLIN. *Intermediary protein metabolism.* — Het is tegenwoordig zeker, dat het eindprodukt van de vertering van proteïne, de amino-zuren, door den darmwand heengaan, zonder verder veranderd te worden, hetgeen door middel van de colorimetrische methode van VAN SLYKE en de methode met ninhydrine van ABDERHALDEN kon worden vastgesteld. Door de weefsels worden de amino-zuren zeer snel opgenomen, echter niet volledig. Waarschijnlijk blijft de concentratie in het bloed gelijk aan die in de weefsels, zoodat bloedonderzoek ons tevens inlicht over de concentratie in het weefsel. De spieren nemen een zeer groot deel van de amino-zuren op. Het is daarom niet meer geoorloofd de lever te beschouwen als den hoofdzetel van de bereiding van ureum, zooals door den schrijver in samenwerking met anderen kon worden aangetoond. Het grootste deel van het gevormde ureum komt uit amino-zuren,

die niet voor het opbouwen van nieuw weefsel gebruikt zijn. Bij vasten en koorts worden waarschijnlijk proteïnen van het lichaam zelf in de weefsels ontleed tot amino-zuren, die verder evenzoo verwerkt worden als amino-zuren van anderen oorsprong. Er is geen reden om te vermoeden, dat de proteïne-stofwisseling bij ziekte van een of ander orgaan specifiek veranderd zou zijn.

GRAHAM LUSK. *The specific dynamic action of the foodstuffs.* — Vermelding van proeven omtrent de stofwisseling van koolwaterstoffen en aminozuren, tot een referaat weinig geschikt. De schrijver maakt de gevolgtrekking, dat de cellen meer koolwaterstoffen omzetten, als zij in grootere hoeveelheid in de omringende vloeistoffen worden aangeboden, en dat de productie van warmte grooter is gedurende de verwerking van enkele bepaalde aminozuren en wel in een mate buiten verhouding grooter dan de energie-waarde van deze stoffen.

EUCENE F. DU BOIS. *The total energy requirement in disease.* — Beschrijving van stofwisselingsproeven op zieke menschen in een grooten calorimeter zoowel rechtstreeks (door temperatuurmeting) als zijdelings (door berekening naar de uitscheidingsprodukten). De overeenstemming van de cijfers langs beide wegen verkregen was zeer voldoende, hetgeen van belang is, omdat de meeste vroegere onderzoekingen volgens de onrechtstreeksche methode werden gedaan. Voor de verkregen gegevens zie men het oorspronkelijke.

C. E. RUTH. *Common errors in gall-tract surgery.*

S. LEWIS ZIEGLER. *Trefoil or stellate keratectomy for anterior staphyloma.* — Een uitsnijding in den vorm van een klaverblad is geschikt als het staphyloma slechts een deel van het hoornvlies inneemt, terwijl de stervormige uitsnijding voor de grootere staphyloemen aanbevolen wordt. De operatie wordt nauwkeurig beschreven en met afbeeldingen toegelicht.

CHARLES S. WOOD. *Immunity in measles.* — Mededeeling van een waargenomen geval, waarbij immuniteit van het kind door de ziekte van de moeder in de laatste maanden der zwangerschap niet was verkregen.

A. PRIMROSE. *Retroperitoneal hernia due to an aberrant middle colic artery.*

CLIFFORD B. WALKER. *Further observations on the hemiopic pupillary reaction obtained with a new clinical instrument.* — Zeer uitvoerige beschrijving van de wijze, waarop de groote moeilijkheden bij het nauwkeurige onderzoek naar de hemiopische pupilreactie door den schrijver met zijn toestel zijn overwonnen. WALKER komt tot de gevolgtrekking, dat de hemianopische pupilreactie bij letsel vooraan steeds aantoonbaar is, doch bij stoornissen achteraan is zij eveneens vaak te vinden. Weliswaar heeft het netvlies in de peripherie slechts een geringe gevoeligheid, wat betreft de werking op de pupil, doch op grond van zijn onderzoek heeft de reactie voor de topische diagnostiek geen waarde.

HOMER E. SMITH. *Safe and speedy extraction of the immature cataractous lens following preliminary capsulotomy.* — De insnijding in de kapsel doet SMITH zes uur vóór de eigenlijke operatie. Na dien tusschentijd laat de lens gemakkelijk los, als men volgens zijn aanwijzingen te werk is gegaan.

WILLIAM H. PARK, A. ZINCHER and M. H. SEROTA. *Active immunization in diphtheria and treatment by toxin-antitoxin.* — Van 700 onderzochte roodvonklijders gaven 400 een negatieve reactie volgens SCHICK; zij bezaten dus al natuurlijke immuniteit. Van de overigen verkregen slechts ongeveer 25 pCt. een behoorlijke immuniteit door het toxine-antitoxine-mengsel. De schrijvers komen dan ook tot een matig gunstige gevolgtrekking over het nut van deze methode.

SAMUEL S. WOODY. *The use of antitoxin in diphtheria.* — WOODY blijkt voor toediening van groote hoeveelheden te zijn.

V. P. BLAIR. *Treatment of unlocalized intracranial injuries by drainage trough*

subtemporal approach. — Bij een groot aantal lijdens aan schedelverwonding, die met ernstige hersenverschijnselen werden opgenomen, werd door den schrijver en zijn assistenten trepanatie verricht, zoo mogelijk binnen 2 uur na het ongeval. Op deze wijze meent hij stolsels, verwoest weefsel enz. zoo noodig te kunnen verwijderen, den druk te verlagen en te draineeren. De sterfte was bij de zoo behandelden vrij veel minder dan bij anderen.

GEORGE T. JOHNSON L. Z. BREAKS and AUGUST F. KNOEFEL. *The treatment of tabetic optic atrophy with intraspinal injections of salvarsanized serum.* — Gunstige ervaringen.

C. E. WALLER. *Appendiceal inflation.* — WALLER zag tijdens de operatie, hoe ineens de appendix ballonvormig ging opzetten, toen de narcose te weinig diep was, zóózeer, dat gevaar voor bersten dreigde. Toen de appendix verwijderd was, vielen de afwijkingen zeer mee. Hij oppert de mogelijkheid, dat iets dergelijks (waarschijnlijk veroorzaakt door een ventiel-achtige afsluiting door welke oorzaak ook) de verklaring kan zijn voor de schijnbaar slechte overeenstemming van de hevige klachten met de geringe pathologisch-anatomische afwijkingen, die men soms vindt.

VAN GILSE.

Rivista critica di clinica medica 1914, N°. 32.

VITTORUGO FEDI. *La funzionalita cardica ed i varii metodi per misuraria.* — Schrijver geeft een overzicht van de verschillende wijzen, waarop de werkzaamheid van het hart in beeld gebracht en gemeten kan worden. Voor dat doel bedient hij zich van het maken van een sphygmogram, waarvan hij den afstand tusschen het begin van de opstijgende lijn en het begin van de dikrote golf meet. Hij toont de voordeelen van deze wijze van handelen aan en deelt ten slotte uitvoerig de uitkomsten mede, die hij daarmee verkregen heeft.

G. BASTOGI. *Le malattie articolari.* — Wordt vervolgd.

WOLFFENSBERGER.

BOEKAANKONDIGINGEN.

Dr. DEMETRIUS AL. ZAMBACO PACHA (de Byzance), *La Lèpre à travers les siècles et les contrées.* MASSON & CIE., Paris. 1914. Prijs 12 frs.

Ziehier een lijvig boekdeel, waarin dr. ZAMBACO getracht heeft het meest wetenswaardige uit de geschiedenis van de lepra, onze tegenwoordige kennis van die ziekte en de wijze van haar verspreiding bijeen te garen. Die taak was geen gemakkelijke en de schrijver erkent dat zelf.

„L'oeuvre”, zegt hij, „que nous avons entreprise est tellement considérable qu'elle dépasse les efforts d'un seul homme, lors même qu'il y consacrerait tout son temps et qu'il ne se ménagerait aucune peine”. Dit is volkomen waar en dat dus eenige belangrijke werken over het onderwerp den schrijver ontgaan zijn — ik miste bijvoorbeeld het doorwrochte werk van FAY, *Lepreux et Cagots du Sud-Ouest* — daarover moet men hem maar niet hard vallen. Erger is het, dat collega ZAMBACO, die blijkens het groot aantal geschriften van zijn